

Ingrés d'Acadèmics numeraris

SOBRE LA IMPORTÀNCIA DE LA SOCIETAT CIVIL EN EL BENESTAR D'UN PAÍS

Evarist FELIU i FRASNEDO

Excel·lentíssim Senyor President; Molt il·lustres Senyores i Senyors acadèmics; Excel·lentíssim Senyor Josep Carreras; Molt estimats amics i amigues; Senyors i Senyores,

ELS TRES FACTORS

El dia 7 d'abril de 2015 vaig rebre amb gran satisfacció el comunicat dels Profs. Joan Viñas, president de la RAMC, i Jordi Palés, secretari general de la RAMC, en què m'informaven que havia estat elegit per ocupar una plaça d'acadèmic numerari en la Secció Segona de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. El nomenament va ser per a mi una notícia molt agradable i carregada d'emoció, per la qual cosa, els estic molt agraït. Poder servir la RAMC, treballant al costat dels que han estat els meus estimats mestres, professors i companys de carrera i d'hospital, representa per a mi un gran honor i un fet entranyable i de gran valor personal. Els afirmo que procuraré no defraudar-los i fer-me mereixedor de la confiança que han dipositat en mi.

Permetin-me agrair, en primer lloc, al professor Ciril Rozman que hagi acceptat respondre el meu discurs i els Profs. Soledad Woessner i Celestino Rey-Joly per ser els meus padrins en un dia tan assenyalat per a mi i la meva esposa com el d'avui. Moltíssimes gràcies.

En el meu treball assistencial diari he combinat la clínica, el laboratori i la gestió, primer a l'Hospital Clínic de Barcelona (HCB) i després a l'Hospital Germans Trias i Pujol (HGTiP) i a l'Institut Català d'Oncologia (ICO) a Badalona. A més, he procurat ensenyar Medicina a 40 promocions, primer a la UB i després a la UAB, i he investigat sobre les malalties de la sang.

I tot això ho he pogut arribar a fer per tres factors, que han estat cabdals: el primer, **la família**, en particular la meva estimada esposa, Maria Antònia, amb qui hem compartit aquest camí de pujades i baixades que és la vida durant quasi cinquanta anys i els nostres fills Jesús i Cristina. Billy Wilder ho va dir així: *"Fa quasi cinquanta anys que estic amb la mateixa dona. Jo he*

tingut molta sort i ella una santa paciència". El meu cas és molt semblant, per no dir quasi idèntic. Bob Hope ho va dir d'aquesta manera: *"Cap home pot triomfar sense el consentiment de la seva dona"*. Doncs això també m'ha passat a mi.

En segon lloc, els **meus estimats mestres**, els Drs. Eduard Simó i Soledad Woessner i els Professors Pere Farreras-Valentí i Ciril Rozman, així com el Prof. Manuel Cruz Hernández, el meu predecessor en el lloc que haig d'ocupar a la RAMC, que han estat per a mi un model a seguir. No hi ha res en aquesta vida que pugui marcar tant una persona com la força d'un model. Els puc afirmar que els meus models han estat per a mi uns extraordinaris referents de grandesa científica i han condicionat molt el tipus de metge que he acabat sent. I és ben cert que un bon mestre és un tresor i d'ell o d'ella, no te n'oblides mai més, com també ho és que sense grans mestres i professors de Medicina no hi pot haver grans metges.

Quan miro aquest magnífic auditori en què ens trobem, m'adono que entre els Molt Il·lustres Senyores i Senyors acadèmics hi ha molts mestres, professors i amics presents i absents, als quals tant i tant els dec.

Al Talmud, al capítol dels Pares es diu: *"Si un aprèn d'un company un paràgraf, o una sentència, o un vers, o una dita, o, fins i tot, una sola lletra, ha de retre-li homenatge"*.

Rebin tots vostès el meu homenatge més sincer per totes les seves ensenyances.

En tercer lloc, **els diferents equips** dels quals he format part en el decurs de la meua vida científica, en uns com a actor de repartiment i en altres com a protagonista. No hi ha dubte que el secret de l'èxit és un bon equip i que avui en dia no es pot fer gaire cosa de valor treballant sol, perquè ningú és absolutament complet per si mateix i perquè tot professional té alguna cosa a ensenyar a la resta de companys i molt a aprendre'n. Es tracta de treballar seguint el lema dels mosqueters "un per a tots i tots per a un". Joan Carbonell, un home savi i bon amic de la pagesia de Cabrera amb una intel·ligència natural privilegiada, sempre em deia que "un

jefe bo amb un equip mediocre no pot tirar, mentre que un jefe mediocre o dolent amb un bon equip pot tirar". Pau Casals ho deia així: "Quina felicitat quan tingui el més gran dels instruments: l'orquestra". El fonamental és tenir l'habilitat d'escollir bé a l'hora de constituir l'equip, si és possible cercant col·laboradors millors que nosaltres i plens de talent, capacitat creativa i perseverança. Bons músics faran sempre una bona orquestra.

La confiança dipositada en les persones del meu equip ha estat clau a la meua vida i mai he perdut de vista el fet que els directors no tenim més poder que el que els altres ens concedeixen amb la seva voluntat d'obeir.

Dit això, hi ha determinades persones que les he tingut molt a prop al llarg de la meua vida i em permetran que les citi avui aquí en senyal del meu agraïment, com els Drs. Joan Bladé, Lluís Berga, Fuensanta Millá, Josep Mª Ribera, José Tomás Navarro, José Luis Sánchez, Ricardo Castillo, Enric Lience, Albert Bové, Francesc Solé, Juan José Navas, Marius Foz, Anna Carreres, Enric Carreras, Toni Rimola, i els Srs. José Antonio Dotú, Toni García, Albert Carreras, Josep Carreras, Ma. Antònia Careras, Carles Esquerré, Alfonso Santiago, la meua secretària l'Anna Woessner i els Srs. Joan i Núria Blanc, Marcel i Pilar Pascual, Jordi i Aurora Canyameres i Gerardo i Esperanza Rocafort.

El meu record molt especial per a tots els malalts que he visitat al llarg de la meua vida i les seves famílies. Amb tots ells he après lliçons d'humilitat, compassió i fortalesa, mentre anava interioritzant els conceptes ètics i morals que sorgien de la meua relació amb ells, per procurar desenvolupar el meu treball de metge de la forma més humanitzada possible.

SOBRE LA IMPORTÀNCIA DEL PAPER DE LA SOCIETAT CIVIL EN EL BENESTAR D'UN PAÍS

Els drets humans

William Beveridge, un dels grans responsables de la creació dels plans socials avançats, afirmava que els cinc gegants que atempten contra l'estat de benestar són: la malaltia, l'atur, la misèria, la ignorància i la insalubritat.

En la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides de l'any 1948 es deia que *"Tots som iguals davant la llei i que tota persona té, entre d'altres, els següents drets: dret a la seguretat social; a l'educació, que ha de ser gratuïta, almenys en la instrucció elemental; a vacances periòdiques pagades; a la salut*

i al benestar; a l'alimentació; al vestit; a l'habitatge, a l'assistència mèdica i a assegurances en cas de desocupació, malaltia, invalidesa, viduitat i vellesa..."

Han passat quasi setanta anys d'aquesta declaració i segueixen arribant pasteres d'una Àfrica arruïnada per les guerres i la sida i riuades de persones procedents d'una Síria embogida, que el primer que necessiten és menjar i ser ateses mèdicament per poder només sobreviure físicament i que motiven un gran sentiment de pietat pel seu patiment.

El 25 de setembre de 2015 les Nacions Unides van acordar un manifest pel qual els països tindran l'oportunitat d'adoptar un conjunt d'objectius globals per acabar amb la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a tothom, com una part del nou programa pel desenvolupament sostenible. Cada objectiu té metes específiques que han d'aconseguir-se els propers quinze anys i cadascun dels següents actors ha de fer la seva part: Govern, sector privat, societat civil i gent com tots nosaltres.

Jean Fabre, representant de l'ONU, ens diu que per viure una vida digna el primer que es necessita és l'accés a l'aigua. En efecte, el Prof. Berga ens diu que tenir accés a l'aigua potable ha salvat tantes o més vides que els antibiòtics i les vacunes junts. Després, l'accés als serveis de salut i als aliments, a la primera educació i a l'habitatge.

Però avui en dia, en els inicis del tercer mil·lenni, quan una part molt gran de la humanitat el que demana és poder alimentar els seus fills, hi ha una bomba silenciosa que és el problema de la indiferència d'una societat que procura només per a si mateixa i que expandeix la seva ona explosiva a les societats de molts països. En efecte, al segle passat hi ha hagut un gran progrés tècnic i científic però això ha anat paral·lel a un gran egoisme, una bona dosi d'inhumanitat i un vergonyós desenvolupament de la injustícia social, que no han contribuït gens a resoldre les grans desigualtats existents. Sovint passa, que quan tenim de tot i vivim en una societat rica, la resta del món ens importa més aviat poc. Contribuir a vèncer tot això i passar de les polítiques del "tot per a alguns" a les d'"alguna cosa per a tothom" podria ser el millor propòsit de la humanitat per al segle XXI.

El benestar social i la societat civil

S'entén per benestar social el conjunt de factors que participen en la qualitat de vida de les persones en una

societat i que porten a la satisfacció humana. Per contribuir a garantir aquest benestar, la Generalitat de Catalunya va crear el Departament de Benestar Social i Família, que atén dones i homes joves i ancians, famílies, nens i adolescents, immigrants, gais, lesbianes, transsexuals, nens acollits i adoptats, malalts discapacitats i persones dependents. Però la prosperitat d'un país no la construeixen només els governs, sinó el treball conjunt de tots els sectors: ciutadans, governs, empreses, institucions científiques i fundacions, entre d'altres. És ben cert que sense el contrapoder de la societat civil davant de l'Estat, no pot haver-hi progrés real, com també ho és que moltes vegades són els mateixos governs els que destorben les iniciatives i el progrés dels ciutadans; començant, per exemple, per la desconsideració que aquells fan dels recursos emprats en ciència, malgrat que aquesta sigui la gran responsable del benestar actual. Aquests recursos són considerats no com una inversió, sinó com una despesa, a conseqüència de l'estat de ruïna econòmica en què es troben molts estats, immersos a la vegada en un entorn de crisi i de corrupció, on l'avarícia desmesurada d'uns quants ha posat en perill el futur de molts. A més, també val a dir que és molt preocupant la indiferència cap a la ciència que es viu a Espanya per part d'un elevat percentatge de la població.

El problema que sorgeix és que els governs i les seves respectives administracions no arriben a tot arreu, tant pel que fa a mitjans humans com econòmics, bé sigui per la disminució dels recursos disponibles o per la prioritització que se'n fa. I aquí és on entra en joc el paper de la societat civil, entesa com el conjunt de les organitzacions i institucions cíviques voluntàries i socials que formen la base d'una societat activa, complementant les estructures de l'estat i de les empreses i que tenen com a braç executiu les denominades entitats sense afany de lucre (ENL), una bona part de les quals configuren l'anomenat tercer sector.

Es tracta d'organitzacions sense propòsit de guanys materials ("*non profit*") que treballen pel progrés, el desenvolupament o el bé comú de la societat, amb un enfocament cap a certs col·lectius o persones amb necessitats especials o generalment vulnerables (nens, ancians, grups de delinqüents o problemàtics, joves sense accés a l'educació o al treball) o bé orientats a cobrir altres aspectes de la societat en què es poden arribar a aconseguir efectes positius (ecologia, medi ambient, espècies en perill d'extinció, recerca científica, millora de l'educació, art, caritat, llengua).

Es tracta, doncs, d'una espècie de "comunió laica" entre éssers humans per un projecte comú destinat a ajudar els altres. Com que vivim en una societat amb problemes tan nombrosos i tan greus no hi ha cap dificultat a trobar un tema en què podem decidir dedicar-nos a treballar per intentar solucionar-lo o millorar-lo.

Convé recordar que una ENL pot ser administrada per persones assalariades, doncs, per més bons i nobles que siguin els conceptes de solidaritat i servei als altres, no ajuden a pagar la hipoteca. A més, en molts casos, hi ha programes de voluntariat per donar suport als fins socials de les fundacions amb aportació de temps i/o diners.

Una fundació és una organització dotada de personalitat jurídica pròpia i que es caracteritza per perseguir, sense ànim de lucre, fins d'interès general a favor d'un col·lectiu genèric. Els qui constitueixen la fundació s'han de desprendre d'una part dels seus béns i drets a favor d'aquesta, la qual passarà a ser-ne el titular. La fundació és governada per un òrgan col·legiat anomenat patronat i integrat pels patrons, que poden ser, tant persones físiques com persones jurídiques i, en aquest últim cas, públiques o privades.

Les fundacions i la fiscalitat

Una fundació és un ésser viu que té ànima i es mou constantment, i té una organització molt similar a la d'una empresa comercial. Malgrat que les fundacions no actuïn per a generar beneficis econòmics, poden necessitar generar ingressos per a finançar llurs activitats. No obstant això, aquests ingressos poden ser limitats o, fins i tot, restringits legalment. Normalment reben fons d'entitats públiques o privades i, en el darrer cas, depenent del país i la legislació, aquests fons poden ser deduïbles en impostos. Per exemple, en alguns països més avançats, una bona part dels recursos per a la recerca procedeixen de la societat civil.

Gràcies al mecenatge, als Estats Units (EUA) floreixen nombroses universitats i instituts científics. Les xifres d'ajuda privada estan per sobre dels 300 mil milions de dòlars cada any, dels quals, quasi un 74% són donacions en vida de persones individuals.

El mecenatge a Espanya està lluny de complir un rol similar al que compleix als Estats Units i encara hi ha molt camí per recórrer. Els ajuts filantròpics a Espanya van suposar l'any 2011 un total de 1.231 milions d'euros, el 0,1% del PIB, lluny del 2% del PIB que representa la

filantropia als Estats Units, i ridículs en comparació amb la despesa social pública d'uns 288.000 milions d'euros per al mateix any, prop d'un 27% del PIB. Si als Estats Units la filantropia privada s'eleva a més del 10% de la despesa social pública, a Espanya no arriba ni al 0,5%.

El mes de juliol del 2015, el Govern espanyol va proposar una reforma fiscal per incrementar els incentius per a les donacions que es fan a entitats sense afany de lucre, la qual va ser aprovada definitivament pel Congrés i publicada al BOE. Aquesta reforma va entrar en vigor l'1 de gener de 2015 i preveu increments dels incentius per a les donacions realitzades.

L'Associació Espanyola de Fundacions (AEF) valora positivament que s'hagi reconegut el micromecenatge i que s'hagi introduït una deducció del 75% als primers 150 euros donats per persones físiques. A partir d'aquest import, les donacions seran deduïbles al 30% o fins el 35% si es tracta de donacions periòdiques realitzades durant almenys tres anys a la mateixa entitat per un import igual o superior i per a les societats, la deducció s'incrementa al 40%.

L'AEF també creu necessària una reforma més àmplia de la Llei de mecenatge. Per a ella, el model correcte per aplicar seria el dels Estats Units o el de la Gran Bretanya i Alemanya, és a dir, la desgravació del 100%. El model francès suposa el 66% per a persones i el 60% per a empreses. Una altra mesura important seria que els primers 150 euros que es donin a una fundació desgravin el 100%.

S'ha millorat bastant però no n'hi ha prou. Hem de seguir lluitant per aprovar una nova Llei del mecenatge que incorpori al nostre país un tractament fiscal similar al d'altres països del primer món. En el món de les fundacions, com en el de les empreses, no hi pot haver millor subvenció estatal que una bona desgravació fiscal.

Fundacions vinculades al servei de la medicina

Les fundacions vinculades al Servei de Medicina poden tenir com a objectius afavorir l'assistència a les persones malaltes, la docència i la investigació en biomedicina. A més, mentre unes es creen per afavorir la gestió d'aquests àmbits, d'altres tenen un caràcter més humanitari. El nombre d'aquestes fundacions és molt alt i la seva temàtica i objectius molt diversos.

Al nostre país, són bons exemples de fundacions que lluiten per la Medicina la Fundació Obra Social "La Caixa", la Fundació de la Marató de TV3, la Fundació Lilly,

la Fundació BBVA, la Fundació CELLEX, la Fundació Barraquer, la Fundació Puigvert, la Fundació Guttmann, la Fundació Pasqual Maragall i la Fundació Josep Carreras.

La seva activitat central és millorar la salut dels malalts mitjançant la solidaritat i reciprocitat humana, per la qual cosa és essencial "estar-hi molt a prop" lluitant per la solució dels seus problemes. Per exemple, aquí un malalt que necessita un donant de medul·la òssia trobat a l'altre part del món, allà un disminuït intel·lectual que ens paga el nostre ajut amb el seu somriure o un avi que troba una mà que estreny consoladorament la seva.

El major privilegi d'aquestes fundacions és poder posar a treballar els diners aconseguits per al bé dels pacients, mitjançant la fortalesa dels seus recursos humans. Aquí s'hi apleguen moltes persones amb ganes, esforç i una dedicació exemplar, la majoria de les quals resten en l'anonimat. Elles saben perfectament que treballar en una fundació significa "no passar de llarg" i requereix bondat, vocació, compromís, esforç, generositat, abnegació, empatia, paciència, bona voluntat, compassió, caritat, perseverança, integritat, tendresa, amabilitat, humilitat, molt esforç i moltes més coses que no es poden calcular financerament. La simple contemplació d'aquestes persones i la tasca que fan per al benestar del país, ens empeny a ser millors. Un fet que m'impressiona molt és quan en visitar una determinada fundació i preguntar pels recursos humans, la resposta moltes vegades és: "De moment sóc jo sol/a, però tinc molts voluntaris", i ja sabem que els voluntaris no cobren en diners, sinó en somriures. El seu èxit sempre es mesurarà, no pels beneficis econòmics que s'obtinguin, sinó pel benestar que generin per als que ho necessitin. Treballar al servei dels altres és, sens dubte, la més gran de les fites de l'esperit humà.

Es pot considerar que, actualment, moltes fundacions vinculades al món de la medicina, mitjançant la seva activitat, estan traient les castanyes del foc a l'Estat en determinats temes o àrees. Aquesta percepció l'he tret de les meves vivències en les fundacions amb les quals tinc relació i que a continuació explicaré, tenint sempre present que la medicina en els seus tres vessants: assistencial, docent i investigador, ha de ser sempre la gran guanyadora i que els que treballem a les fundacions hem de saber conformar-nos en un paper secundari.

Les “meves” fundacions

Arribat aquí, permetin-me que els mencioni cadascuna de les fundacions que he titulat com a *meves entre cometes*, sense que naturalment ho siguin, malgrat les he viscudes com a tals.

La Fundació Privada Sant Francesc d'Assis va néixer a l'any 1977 a Alella i treballa en benefici de les persones amb discapacitats físiques i/o intel·lectuals, així com d'edat avançada que necessiten assistència sanitària i/o rehabilitadora.

La Fundació d'Educació Mèdica va ser fundada l'any 1998 i l'objectiu principal és aprofundir l'educació mèdica en l'àmbit dels països i comunitats de parla espanyola. També treballa en el procés de recertificació dels metges, mitjançant el qual hauran de validar la seva aptitud professional cada sis anys.

La Fundació per a la Qualitat en Transfusió Sanguínia, Teràpia Cel·lular i Tissular (CAT) va néixer l'any 2008 i té per objectiu vetllar per la qualitat de la transfusió mitjançant les acreditacions dels procediments de la transfusió de sang i trasplantaments de progenitors hemopoètics que es duen a terme a Espanya, per fer tan bé com sigui possible la teràpia transfusional i minimitzar la possibilitat d'error.

El Consell de Fundacions per la Ciència es va crear l'any 2013 amb la finalitat de donar suport a la difusió i promoció de bones pràctiques i actuacions destinades a incrementar la inversió en ciència i impulsar la implicació d'altres fundacions.

La Fundació Medicina i Humanitats Mèdiques va ser creada l'any 2001 pel Sr. José Antonio Dotú, fundador al seu dia de la prestigiosa companyia editorial mèdica Ediciones Doyma.

Des de la seva constitució, l'any 2001, la Fundació va desenvolupar diferents activitats, fonamentalment de caràcter editorial, orientades a l'estudi i el desenvolupament de la medicina i les humanitats mèdiques, com van ser la publicació de la revista *HUMANITAS Humanidades Médicas*, l'edició d'una sèrie de monografies sota el títol genèric de *Monografías HUMANITAS* i d'una revista electrònica en línia sota el títol *HUMANITAS Humanidades Médicas, Tema del mes on-line*, de periodicitat mensual.

La Fundació Espanyola d'Hematologia i Hemoteràpia (FEHH) es va crear l'any 1996 amb l'objectiu de disposar d'una fundació en el si de la Societat Espanyola

d'Hematologia i Hemoteràpia (SEHH) que s'encarregués de tots els assumptes relacionats amb l'obtenció dels recursos que es destinarien als programes de formació continuada, cursos, llibres, guies, premis i beques.

Actualment, la FEHH s'ocupa de l'organització dels congressos anuals de la societat, de les activitats de formació continuada, de la publicació de manuals, llibres i diversos documents a través d'un fons editorial, de la concessió de beques i premis; així com del Programa de Garantia Externa de la Qualitat de l'Hematologia (PGCLC).

La Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia va ser creada l'any 1988 per voluntat del Sr. Josep Carreras amb l'objectiu de tornar a la ciència i a la societat tot l'afecte rebut arran de la seva malaltia i amb el compromís ferm de lluitar amb tota la força i voluntat possibles per aconseguir acabar algun dia amb la leucèmia. La Fundació està establerta a Barcelona i té seus a Alemanya, Suïssa i els Estats Units. Entre les seves accions més importants, cal destacar el Registre Espanyol de Donants de Medul·la Òssia (REDMO), la concessió de beques i ajuts per a la investigació, la construcció de centres assistencials i de recerca, els serveis socials i la creació de l'*Institut Josep Carreras de Recerca contra la Leucèmia (IJC)*, que es pot considerar el projecte actual més important de la Fundació Josep Carreras.

La Fundació Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol va ser creada l'any 1995 i és el centre amb què s'articula tota la recerca biomèdica del Campus Germans Trias i Pujol de Badalona conjuntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), l'Institut Català d'Oncologia de Badalona (ICO), l'Institut de Recerca de la Sida (Irsi-Caixa), la Fundació Lluita contra la SIDA (FLS), l'Institut Guttman, l'Institut de Recerca contra la Leucèmia Josep Carreras (IJC) i el Banc de Sang i Teixits (BST).

La Fundació Badalona contra el Càncer va néixer fa 16 anys de la mà de la Sra. Marisa Serra i el seu marit, el Sr. Miquel Carreras. El seu objectiu fonamental és el finançament d'equipaments per a la recerca en càncer i també per la millora de dispositius assistencials.

La Fundació PETHEMA, les sigles del qual són “Programa Español de Tratamientos en Hematología”, és un grup cooperatiu de metges especialistes i d'altres professionals sanitaris de diversa índole que treballen de forma coordinada per al desenvolupament de la recerca de la màxima qualitat científica en medicina, concre-

tament en el camps de l'hematologia. El Programa va ser creat l'any 1973 per els Drs. Jordi Estapé i Antonio Raichs, amb l'ajut del prof. Rozman, com un grup de recerca de la SEHH.

Fundació Rotaria

Rotary Internacional és una organització internacional de servei, fundada a Chicago l'any 1905 per l'advocat Paul Harris, el propòsit de la qual és reunir líders empresarials i professionals universitaris i no universitaris, amb la finalitat de prestar serveis humanitaris en les seves comunitats, promoure normes d'ètica en totes les ocupacions i contribuir a fomentar la bona voluntat i la pau al món. El *Rotary Club de Badalona* ha contribuït molt al benestar social i al progrés científic d'aquesta ciutat.

Les Associacions Barcelona Salut i Espanya Salut es varen constituir com a entitats sense ànim de lucre, amb l'objectiu de millorar l'educació i la prevenció sanitària. La promoció dels hàbits saludables, el coneixement de les ciències de la salut i la recerca són els tres pilars d'aquestes entitats, que tenen el repte final de contribuir a la disminució de la incidència de les malalties més freqüents de la societat actual.

Consideracions finals

- De cara al futur, s'haurien de millorar o prendre noves mesures que facilitessin la tasca que es desenvolupa en el si de les fundacions. Aquestes serien:
- Lluitar per la necessitat d'aprovar una nova Llei de mecenatge que incorpori un tractament fiscal similar al d'altres països del primer món.
- Fer realitat el fet que les fundacions i associacions siguin la veu de les necessitats dels ciutadans davant l'Estat.
- Enfocar els objectius de les fundacions a millorar els valors de la humanitat, la salut de la societat i la viabilitat del planeta.
- Potenciar la col·laboració pública-privada mitjançant l'establiment de projectes conjunts entre l'Estat i les fundacions.
- Desplegar el Pla estratègic de les fundacions d'acord amb pressupostos realistes i austers.
- Potenciar la visibilitat i el reconeixement dels grans empresaris, homes de negoci i famosos que aportin coneixement i fons a les fundacions.

- Definir objectius clars i desenvolupar una gestió responsable i transparent.
- Convèncer les empreses que una part de la seva despesa en publicitat pot ser més eficient si es destina a projectes que es desenvolupen en el si de les fundacions.
- Emprar els recursos obtinguts amb rigor, traçabilitat i transparència i professionalitzar les activitats de captació de fons procedents del mecenatge.
- Fomentar el diàleg i la cooperació entre fundacions per sumar esforços, optimitzar recursos i alinear objectius amb la finalitat de millorar el compliment de la seva missió.

Epíleg

Per acabar, volia dir que en el meu discurs he utilitzat paraules i frases d'altres, ja que no sóc un escriptor a l'ús ni tampoc un pensador professional. Sempre he pensat que copiar dels que saben, escoltant les seves paraules i llegint els seus escrits, era una bona manera d'aprendre i progressar, com també ho és procurar aprendre dels que no en saben. Tanmateix, escriure el discurs m'ha fet reflexionar, mirar enrere, recordar i descobrir coses sobre les quals no havia pensat mai. Per tant, els vull donar una vegada més les gràcies per aquesta oportunitat que m'han concedit arran del meu nomenament i reafirmar el meu compromís de treballar per la RAMC, assistir a les seves reunions i col·laborar amb les seves finalitats.

I acabo: que sigui aquest discurs un petit homenatge a totes aquelles persones que treballen a les fundacions del nostre país per fer un món una mica millor.

He dit.

Bibliografia

- Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense ànim de lucre i dels incentius fiscals del mecenatge.
- Ciril Rozman. *El reto asumido*. Ed. Juan Maldonado y Miquel Rutllant. Fundación Medicina y Humanidades Médicas, 2008.
- Pere Farreras i Valentí. *Metge català (1916-1968)*. Coordinació: Jacint Corbella i Ciril Rozman. Fundació de l'Escola d'Hematologia "Farreras i Valentí", 2008.

- S. Woessner i L. Florensa. *La citología óptica en el diagnóstico hematológico*. 5a Edició. FEHH-AEHH. Acción Médica SA. Madrid, 2006
- Asociación Española de Hematología y Hemoterapia: 50 años de historia. M. Rutllant, J. L. Navarro, J. Sierra, E. Feliu, 2009.
- C. Rozman. *Reflexiones sobre la investigación biomédica en España*.
- MEDICINA CLÍNICA (Barc): 1983-2013. Versió impresa i versió digital (www.elsevier.es/medicinaclinica).
- Cuadernos de la Fundación Dr. Antonio Esteve. *Filantropía en investigación e innovación biosanitaria en Cataluña*. Coordinadors: Joan Bigorra i Félix Bosch. Lenoir Ediciones, 2014.
- Ideas. PwC España. *Filantropía en España y filantropía en EEUU*, 2015
- Asociación Española de Fundaciones. *Actualidad normativa. Reforma de incentivos fiscales al mecenazgo*, 2015.
- El mecenatge en l'àmbit de la recerca en Ciències de la Salut a Catalunya. Consell Assessor per a la Sostenibilitat i el Progrés del Sistema Sanitari. Generalitat de Catalunya. Maig 2015.
- Andy Robinson. "La filantropía de Mark Zuckerberg. Entrevista a Michael Green". *La Vanguardia*, 13 de desembre de 2015.
- La Vanguardia*. Versió impresa i versió digital: 1989-2015 (www.lavanguardia.com)
- Ll. Berga. "Agua y Salud". *El Periódico*, 2016
- Vicente Vicente. Lección de Ricardo Castillo: Evolución de los procedimientos diagnósticos de la patología del sistema hemostático: Del tiempo de coagulación a la medicina ómica. *Hematológica/Ed. española* 2011; 96 (extra 1 61). LIII Reunió Nacional de la Asociación Española de Hematología i Hemoteràpia y XXVII Congreso Nacional de la Sociedad Española de Trombosis i Hemostàsia. Saragossa 2011.
- José Antonio Gutiérrez Fuentes y José Luis Puerta López-Cózar. *Reflexiones sobre la ciencia en España. El caso particular de la Biomedicina*. Fundació Lilly. 2002.
- Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats (BOE núm. 288 de 28 de novembre).
- Fundació Privada Sant Francesc d'Assís www.fundaciosfda.cat
- Fundació Educació Mèdica www.educacionmedica.net
- Fundació per a la Qualitat en Transfusió Sanguínia, Teràpia Cel·lular i Tissular (CAT) www.catransfusion.es
- Consell de Fundacions per la Ciència www.fecyt.es
- Fundació Medicina i Humanitats Mèdiques www.fundacionmhm.org
- Fundació Espanyola d'Hematologia i Hemoteràpia (FEHH) www.sehh.es
- Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia www.fcarreras.org
- Fundació de Recerca Biomèdica Germans Trias i Pujol www.germanstrias.org
- Fundació Badalona contra el Càncer www.iconcologia.net
- Fundació PETHEMA www.fundacionpethema.es
- Fundació Rotària www.rotary.org
- Associacions Barcelona Salut i Espanya Salut <http://espana-salud.org> <http://barcelonasalud.es>
- Discurs d'ingrés com a membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, en sessió solemne de 28 de febrer de 016. Discurs de benvinguda i resposta del Dr. Ciril Rozman i Borsnart*